

Rozsondai Károly

Köztérkép fényképe

Rozsondai Károly költő, író, pedagógus. 1901. február 10-én az erdélyi Zajzonban született. Ősi evangélikus papi-tanítói családból származott. Az apa, az egykori soproni teológus, fiatalon hunyt el. A tanítónő édesanya öt gyermekről gondoskodott. A Károly, legidősebb, a zajzoni elemi iskola elvégzése után a gimnázium helyett csak a hosszúfalui polgári iskola diákja lehetett. Mielőbb megélhetést adó pályára kellett lépnie, ezért a kolozsvári állami tanítóképzőbe iratkozott, ahol 1919-ben tanítói oklevelet szerzett. Zajzon szomszédságában, Tatrangon kapott tanítói állást, ahová egy éven át sárban-fagyban gyalog járt át szülőfalujából.

1920 nyarán édesanyja az egész családdal Erdélyből Budapestre költözött. Még azon az őszön öccsével a budapesti Polgári iskolai Tanárképző Főiskola hallgatója lett. Azt vallotta: „A matematika, fizika, kémia tanulásához nem volt szükség méregdrága tankönyvekre, csak ész, egy kevés papír és ceruza kellett hozzá.” Főiskolai tanulmányait kitűnő eredménnyel fejezte be, ezért elvégezhetette a Pázmány Péter Tudományegyetem Apponyi Kollégiumát, ahol 1926-ban tanítóképző intézeti tanári diplomát szerzett. Ekkor már — 1925. szeptember 1. óta — a soproni evangélikus tanítóképző intézet tanára volt. Kristálytisztá logikával felépített előadásai a legközömbösebb diákokat is elragadták. Növendékeitől sokat követelt, tantárgyi eredményei azonban mégis

kiemelkedőek voltak. Könyvek tucatját vitte be egy-egy neveléstörténet órájára, hogy ezzel is inspirálja hallgatóit az eredeti munkák tanulmányozására.

Sopronban nősült meg, felesége Prőhle Irén, a Prőhle Károly teológiai professzor lánya. Házasságukból egy fiú és két lány született.

A nagy múltú intézet — a korabeli gazdasági-társadalmi viszonyok közepette — a líceum mellett mostohagyermekként, a szegények iskolájaként szerepelt. Ebben az intézményben a pszichológia, logika, pedagógia, neveléstörténet tanáraként céltudatosan törekedett az általános és szakműveltség ötvözésének biztosítására. Ingyen jegyeket szerzett növendékeinek a Frankenburg Irodalmi Kör estjeire, színházi előadásokra, hangversenyekre. Afféle kései polihisztor volt, aki a természettudományok mellett rendkívül széles körű humánus műveltséggel is rendelkezett, tájékozott volt az irodalomban, a történelemben, az esztétikában, a zenében éppúgy, mint Sopron közegeinek, flórájának vagy faunájának ismeretében.

1936. szeptember 1-én vette át a soproni tanítóképző intézet igazgatását Hamar Gyulától. Cikkei, tanulmányai ekkor már sorra jelennek meg a Magyar Tanítóképzőben és más országos folyóiratokban s a helyi lapokban.

1937-ben adták ki Sümeghy József tanítóval közösen írt Sopronbánfalva című falumonográfiáját, amely a Magyar Falukutató Intézet 1935. évi országos pályázatán első díjat és Széchenyi-érmet nyert. A könyvben saját helytörténeti, ill. folklór- kutatásainak is fontos szerep jutott. Rendszeresen jelentek meg cikkei a Soproni Szemlében.

Rozsondai Károly számos társadalmi egyesületben tevékenykedett. Választmányi tagja volt — többek között — a Tanítóképző-intézeti Tanárok Országos Egyesületének, az Országos Evangélikus Tanáregyesületnek, a soproni Frankenburg Irodalmi Kör igazgatótanácsának, a Természettudományi Társulatnak.

Igazgatói tisztségében az iskolák államosítása után is megmaradt. A soproni tanítóképző 1958-ban ünnepelte alapításának 100. évfordulóját, de ekkor már — 1957 őszén — megszűnt az intézet. Rozsondai Károly, a kiválóan képzett tanítóképző intézeti igazgató a megszűnt tanítóképző helyén létesült általános iskolát vezette.

A 100 esztendőes tanítóképző történetéről tanulmányt írt.

Nyugdíjazása után ismét matematikát taníthatott a dolgozók gimnáziumában, verseket írt, sétált a környékbeli erdőkben, régi tanítványaival tartotta a kapcsolatot.

Rozsondai Károly 55 évvel ezelőtt 1967. december 20-án hunyt el Sopronban.

Rozsondai Kutas László szobrászművész által alkotott mellszobra a Vitnyédi sétányon 2006-ban készült el. Az Ágfalvi lakóparkban utcát neveztek el róla (1996).

Irodalom:

Kelényi Ferenc: Rozsondai Károly 1901-1967 In: Soproni Szemle 1968. (22. évf.) 4. sz. 382-384.

Internet:

https://adt.arcanum.com/hu/view/NyugatiKapu_1999/?query=Rozsondai%20K%C3%A1rly%20&pg=408&layout=s